

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**S. Ioannis Damasceni Historia, De Vitis Et Rebus Gestis
SS. Barlaam Eremitæ, Et Iosaphat Indiæ regis**

Johannes <Damascenus>

Coloniæ, 1624

Cap XXVII. Nachor Gentilium Deos falsos esse ostendit: Iudæos autem in errore versari: ac Christianos solos de religione rectè sentire.

urn:nbn:de:hbz:466:1-45244

bus, earum ornatum admiratus sum.

Mundum autem, eaque omnia, quæ ip- *Ex creatu-*
 sius complexu continentur, necessariò *ris cogno-*
 moueri conspiciens, eum, à quo mo- *scitur crea-*
 uetur, & conseruatur, Deum esse intel- *tor.*

lexi. Etenim quicquid mouet, eo, quod
 mouetur, fortius est: & quod continet,
 atque conseruat, fortius est eo, quod
 continetur, & conseruatur. Quocirca
 ipsum Deum esse dico, qui omnia pro-
 creauit, atque conseruat, quique prin-
 cipij expers est, & sempiternus, & im-
 mortalis, & nulla re indigens, omni-
 busque perturbationibus ac defectibus
 sublimior, hoc est ira & obliuione, at-
 que ignorantia, reliquisque omnibus
 rebus generis eiusdem. Per ipsum au- *Psal. 15.*
 tem omnia coagmentata & concreta *Act. 17.*
 sunt. Nec verò sacrificijs, aut libamini-
 bus, aut vlla alia re in aspectum cadentem
 opus habet: verùm contra omnes eo
 opus habent.

NACHOR GENTILIVM DEOS
falsos esse ostendit: Iudaos etiam in erro-
re versari: ac Christianos solos
de religione rectè sen-
tire.

CAPVT XXVII.

His ita de Deo commemoratis. *Tria in*
 quemadmodum ipsius beneficio *mundo*
 mi-

*religionis
genera.*

*Multorū
deorum
cultus ab
Ægyptijs
fluxit.
Chaldai.*

mihi de ipso loqui concessum est, ad humanum genus veniamus, ut, quina ipsorum veritatis, quinam erroris participes sint, conspiciamus. Illud enim, o Rex, inter nos constat, tria in mundo hominum genera esse, nimirum eos, qui apud vos deorum cultores dicuntur, & Iudæos, & Christianos. Ac rursū eorū qui multos deos colūt, triplex genus esse, nempe Chaldæos, Græcos, & Ægyptios. Nam hi reliquis nationibus plurimum deorum cultus & adorationis duces ac Magistri fuerunt. Quocirca quinam ipsorum in veritate, quinam in errore versentur, videamus.

At Chaldæi quidem Deum ignorantes, post elementa aberrauerunt, resq; conditas, Creatoris loco, colere ceperunt: quarum etiam cum formas quaedam effecissent, eas Cœli, & Terræ, & Maris, & Solis, ac Lunæ, reliquorumq; elementorū & siderum figuram appellarunt: easque res in templis conclusas adorant, ac deos appellant. Quos etiam diligenter ac studiosè seruant, ne à furibus surripiantur. Nec illud ipsis in mentem venit, quidquid seruato, quod seruatur, maius esse, & item eum, qui aliquid efficit, eo quod efficitur, præstantiorem esse: Nam si ipsorum

dij ea

pacto alijs salutem afferent? Itaque magno errore Chaldæi lapsi sunt, mortuas & vtilitatis expertes statuas venerantes.

Atque etiam mihi mirari subit, ô Rex, quonam modo ij, qui apud eos Philosophorum nomen obtinent, illud haudquaquam animaduerterint, Elementa quoque interitui obnoxia esse, Quod si elementa interitui omnino obnoxia & subiecta sunt, qui tandem dij esse queant? Quod si elementa dij non sint, quonam modo statuar, quæ eorum nomine construuntur, dij erunt?

*Elementa
Deos non
esse.*

Ad ipsa igitur elementa, ô Rex, accedamus, ut ea deos non esse demonstremus, sed corruptioni ac mutationi subiecta, atque ex nihilo in ortum veri Dei iussu producta esse, qui quidem corruptionis & immutationis expertus est, & inuisibilis, contraque ipse omnia cernit, & arbitrato suo immutat, atque conuertit. Quid igitur de elementis dico?

Qui cœlum Deum esse arbitrantur, errant. Nam ipsum conuerti, ac necessario moueri, atque ex multis rebus constare videmus, Propterea enim κόσμος, id est, mundus appellatur. Mundus por-

*Cœlum
Deum non
esse.*

rō artificis cuiusdam constructio est.
 Quod autem constructum est, princi-
 pium ac finem habet. At cœlum vnâ cō-
 sideribus suis necessariō mouetur. Si-
 quidem astra certo ordine ac spacio
 impulsâ, à puncto in punctum, parim
 occidunt, parim exoriuntur, certis que
 temporum spatij iter suum obeunt, et
 æstates & hyemes, quemadmodum ip-
 sis à Deo imperatum est, efficiant. Nec
 leges sibi iuxta ineuitabilem nature
 necessitatem constitutas cum cœlesti
 ornatu infringunt. Ex quo perspicuum
 est, cœlum non Deum, sed Dei opus
 esse.

*Terram
 deam non
 esse.*

Qui autem terram deam esse cen-
 sent, errant. Videmus enim eam ab ho-
 minibus iniuria affici, & eorum impo-
 rio subiectam esse: effodi etiam & con-
 taminari, atque inutilem fieri. Nam si
 igne torreatur, emoritur. Siquidem ex
 testa nihil oriri potest. Ac præterea si
 imbris nimium perfundatur, tum
 ipsa, tum ipsius fructus corrumpuntur.
 Quin ab hominibus reliquisque ani-
 mantibus proculcatur, interfectorum
 sanguine inquinatur, effoditur, com-
 pletur, cadauerum theca efficitur. Quæ
 cum ita sint, fieri non potest, vt terra
 dea sit, sed res à Deo ad hominum vsum
 effecta.

Eodem modo, qui aquam deam esse *Aquam de
am nō esse.* putant, errant. Nam ea quoque ad hominum usum procreata est, eorumque dominationi subest. Contaminatur etiam & labefactatur, & cum igne cocta est, immutatur: alios atque alios subinde colores sumit, utpote quæ, & frigore concresecat, & ex crūore spurcitiem contrahat, & ad impurarum omnium rerum abluionem adhibeatur. Ex quo liquidò constat aquam deam esse non posse, sed Dei opus.

Iam verò, qui ignem Deum esse arbitrantur, ipsi quoque errant: Etenim *Ignem deū
non esse.* ignis ad hominum usum creatus est, ipsorumque dominationi subest, & ab ipsis ad omnis generis carnes, partim edulixandas, partim assandas, atque etiam ad mortua corpora concremanda, è loco in locum circumfertur. Atque insuper multis modis corrumpitur, & ab hominibus extinguitur. Ac proinde ignis Deus esse non potest, sed Dei opus.

Ad eundem etiam modum, qui ventorum flatum Deum esse existimant, *Ventos
Deos non
esse.* errant. Perspicuum enim est, ventum alteri inservire: atque hominum causâ ad transuchendas naues ac frumenta cōportanda, reliquosque ipsorum usus à Deo conditum esse. Huc accedit, quod

pro Dei iussu atque imperio, tum au-
gescit, tum imminuitur. Quare fieri nō
potest, ut ventus Deus sit, verū Dei
opus.

*Solem Deū
non esse.* Porro qui Solem Deum esse putant,
ipsi quoque errant. Siquidem eum ne-
cessariō moueri perspicimus, atque à
puncto in punctum migrare, & com-
mutari, & occidere, & exoriri, ut ad ho-
minum utilitatem stirpes & plantas ca-
lore afficiat: atque in super eum diuisionem
cum reliquis sideribus habere,
ac multis partibus cælo minorem esse,
luceque interdum deficere, nec illum
imperium & principatum obtinere. Ex
quo illud planum est, fieri non posse,
ut Sol Deus sit, sed Dei opus.

*Lunam
Deam non
esse.* Consimili etiam modo ij, qui Lu-
nam deam esse opinantur, errant. Nam
ipsam necessariō moueri & immutari
videmus, atque à puncto in punctum
migrare, & ad hominum utilitatem
nunc exoriri, nunc occidere, ac Sole
minorem esse: augeri etiam, atque im-
minui, ac deliquia interdum pati. Quare
fieri non potest, ut Luna dea sit, ve-
rū Dei opus.

*Hominem
Deum non
esse.* Denique qui hominem Deum esse ar-
bitrantur, errant. Nam eum necessariō
moueri, & alii, & in uitū etiam senescere

re videmus, atque interdum delectari, interdum mœrore affici, ciboque ac potu, & veste indigere. Iracundum etiam atque inuidum esse, & libidine incitari, & poenitentia duci, ac multis defectibus laborare. Verùm multis etiam modis corrumpitur, nimirum ab elementis, & animantibus: ac postremò à morte ipsi imminente. Ex quo efficitur, ut homo Deus esse nequeat, sed Dei opus: Quocirca ingenium auctore Chaldaei lapsi sunt, dum opinionem suam confirmant sequuntur. Eleazarum enim, in quem inuenitur, ad monumentis veterantur: nec sic in Mæorum monumentis ea referre possunt.

Ad Græcos iam veniamus, ut si quid forte de Deo rectè sentiant, videamus. Græci igitur, sapientiæ laudem sibi arrogantes, stultiores etiam Chaldæis præbuerunt, complures videlicet deos inducentes, partim masculos, partim feminas, vitiosarum omnis generis affectionum, ac scelerum architectos. Est enim ridicula & stulta, & impia, ò Rex, Græci induxerunt, eos qui non sunt, iuxta peruersas suas cupiditates, deos appellantes: ut nimirum eos virij patronos ac defensores habentes, adulteria

*Diffusio
aduersus
Græc.*

perpetrent, rapiant, trucident, atque atrocissima quæque scelera committant. Nam cum ipsorum dii huiusmodi flagitia designarint, quonam pacto ipsi quoque non eadem perpetrabunt? Ex his igitur erroris studijs & institutis, hominibus bella & cædes, atque acerbas captiuitates crebrò experiri contingit. Quin etiam, si de ipsorum dijs sigillatim verba facere velimus, ingentem absurditatem perspecturus es.

De Saturno
no.

Siquidem Saturnum ipsi ante omnes Deum inducunt, eique filios suos mactant. Qui quidem ex Rhea multos filios habuit: quos etiam ipse furore percitus deuorabat. Aiunt autem Iouem ipsi genitale membrum abscidisse, atque in mare proiecisse: ex quo Venere ortam esse fabulantur. Iupiter autem patrem suum vinculis constitutum, in tartarum præcipitem dedit. Vides errorem, ac libidinem, quam aduersus Deum suum inuehant. Num enim fieri potest, ut Deus cathenis vinciat, ipsique genitales partes amputentur? O singularem amenitiam! Quis mente præditus hæc dixerit?

De Ioue

Secundus Iupiter inducitur, quem in omnes deos suos regnum tenore aiunt,

at-

atque in varias animantium figuras immutari, ut mortalibus mulieribus stuprum inferat. Etenim eum in taurum sese immutasse tradunt, ut Europa pecciretur: in aurum, ut Danae, in cygnum, ut Leda: in satyrum, ut Anthiopa: in fulmen, ut Semela. Ac postea multos ex ijs filios extitisse, Bacchum scilicet, Zethum, Amphionem, Herculem, Apollinem, Dianam, Perseum, Castorem & Pollucem, Helenam: Minoem, Radamanthum, Sarpedonem, & nouem item filias, quas Musas nuncupant. Ac demum de Ganymide sermonem inducunt. Hinc itaque ô Rex, hominibus concigit, ut ad Dei sui imitationem hæc omnia imitarentur, atque aduiter essent, & infano masculorum amore tenerentur, & alia horrenda flagitia perpetrarent. Quonam igitur modo fieri potest, ut Deus aduiter sit, aut prædo, aut parricida?

Quin Vulcanum etiam quendam Deum esse tradunt, cumque claudum, mal. no. leumque ac forcipem tenentem, & ferrariæ arti victus causa operam dantem. Ergo rerum penuria laborabat. Atqui a Deo abhorret, claudum esse, atque hominum ope indigere.

*De Mer-
curio.*

Adhæc Mercurium etiam nobis Deum inducunt, qui cupidus sit, & fur, & auarus, & magus, & versipellis, ac sermonum interpret. Quod quidem item in Dei naturam minimè cadit.

*De Aescu-
lappio.*

Aesculapium in superin deorum numero habent, qui medicus erat, & pharmaca conficiebat, atque emplastra, vitæ parandi causa) nam in egestate versabatur) componebat, post autem eam propter Tyndari Lacedæmonij filium à Ioue fulmine percussor interijlle nauarunt. Quod si Aesculapius, cum Deus esset, ac fulmine percuteretur, sibijpsi opitulari nequirit, qui tandem alijs opera ferre poterit?

De Marte

Mars etiam ab ijs Deus belli studiosus & iracundus, ac peccatum aliarumque rerum cupidus inducitur. Quæ item postea, cum Venerem constupraret, à puero Cupidine ac Vulcano vinculis astrictum fuisse dicunt. Qui igitur Deus is esse queat, qui cupiditate flagrat, ac bellis delectatur, ad alteriumque perpetrat, ac vinculis constringitur?

De Baccho

Rursum autem Bacchum inter deos numerant, nocturna festa celebrantem, temulentiaæ magistrum, aliorumque vxores abstrahentem, furore & stuantem, fugientem, ac postremò à Titani-
bus

bus obruncatum. Quod si Bacchus cum interimeretur, sibiipfi opitulari non potuit, verum & furore præceps agebatur, & ebrietati studebat, & profugiebat, quoniam pacto DEVS esse queat?

Tum autem Herculem inducunt, qui sese vino obruat, atque in furorem ruat, suosque filios iugulet, ac deinde flammis absumptus intereat. Qui autem Deus esse is queat, qui se vino ebruit, ac liberos suos obruncat, ignisq; ardore conflagrat? Aut quo tandem modo alijs auxilio esse poterit, qui sibi auxilium afferre non potuit?

*De Hercu-
le.*

Præterea Apollinem inducunt, invidia laborantem, atque arcum & pharetram, ac nonnunquam etiam citharam & tibiam tenentem, hominibusque quæstus causa vaticinia edentem. Egebat igitur. Atqui fieri non potest, ut Deus egeat & inuideat, & citharædus sit.

*De Apolli-
ne.*

Eodem etiam modo Dianam ipsius sororem inducunt, venationi studentem, atque arcum & pharetras habentem, solamq; cum canibus vagantem, ut ceruum aut aprum intercipiat. Quoniam igitur modo dea erit v. natrix mulier, & cum canibus oberrans?

De Diana.

O s. Postre-

*De Ve-
neris.*

Postremo Venerem etiam deam esse adulteram dicunt. Aliquando enim cum Marte concubuit, aliquando cum Anchise, aliquando cum Adonide. Cuius etiam mortem deplorat, Amasium suum requirens. Quin etiam eam ad inferos descendisse aiunt, ut Adonidem à Proserpina redimeret. Vidistine unquam, ô Rex, dementiâ hac maiorem deam nimirum inducere, quæ a dulterij crimine se obstringat, & ploret ac lamentetur.

*De Ado-
nide.*

Adonidem autem etiam Deum venatorem inducunt, eumque ab apro percussum violenta morte interijisse aiunt, nec in huiusmodi calamitate opem sibi ipsi afferre potuisse. Quoniam itaque pacto hominum curam geret adulter & venator, quique violenta morte interijt?

Hæc omnia ac multa alia eiusmodi, adhuc foediora & sceleratiora, ô Rex, de dijs suis, Græci inducunt, quæ nec dicere, nec memoria vlllo modo usurpare fas est. Vnde homines à dijs suis occasionem arripientes, omne sceleris & libidinis atque impietatis genus perpetrarunt, horrendis flagitijs suis terram & aerem contaminantes.

Ægypti

Ægyptij autem, eos stultitia & stoliditate superantes, gravius quam vllæ aliæ nationes aberrarunt. Neque enim Græcorum deos venerari satis habuerunt: verum insuper bruta animantia, tam terrestria, quam in aquis degentia; tam stirpes, quam plantas, in deorum numero habuerunt, atque omni insanix ac libidinis genere, gravius quam vllæ terræ nationes, sese conspurcarunt. Antiquitus enim Isidem colebant, virum simul ac fratrem Osiridem habentem, qui à fratre suo Tiphone obruncatus est. Ea que de causa, Isis cum filio suo Oro in Biblum Syriæ fugit. Osiridem quarens, atq; acerbè lamentans, quoad tandem Orus creuisset, ac Tiphonem de medio sustulisset. Ergo nec Isis fratri suo ac viro suppetias ferre potuit, nec Osiris, cum à Tiphone trucidaretur, sibi ipsi auxilio esse potuit, nec deniq; Tiphon fratricida cū ei ab Oro & Iside exitium afferretur, seipsum à morte vindicare. Et tamen cum hi ob huiusmodi calamitates ad hominum notitiam peruenissent, à stultis Ægyptijs dij habiti sunt.

Aduersus Ægyptios disputat.

De Iside.

Ægyptio rum imperas.

Quin neque his, aut reliquis Gen-
tium numinibus contenti, bruta etiam
animan-

animantia inuenerunt. Nonnulli etenim ipsorum ouem, alij hircum, alij vitulum & suem, alij coruum & accipitrem, alij vulturem & aquilam, alij crocodilum: quidam felem, & canem, & lupum, & simiam, & draconem, & aspidem: alij cepas, & allia, & spinas, cæterasq; res conditas coluerunt. Nec homines miseri nihil omnino virium his omnibus rebus inesse sentiunt. Nam cum deos suos ab alijs hominibus & comedi, & igni cremari, & iugulari, atque corrumpi videant, non tamen proinde eos deos non esse intellexerunt.

Quocirca magno errore, tum Aegyptij, tum Chaldæi, tum Græci lapide sunt, deos huiusmodi inducentes, atq; ipsorum statuas efficientes, surdaq; & sensus expertia simulacra pro Dijs habentes. Ac demiror, quo pacto, cum deos suos ab artificibus secari & dolari ac truncari, atque temporis longinquitate inueterascere & immutari, atque igne conflari cernerent, hinc eos minime deos esse non animaduertent. Nam qui in suæ salutis negotio nullam vim habent, quonam tandem modo hominum saluti consulent?

At vero Poetæ ipsorum, & Philosophi
ram

ram Chaldæorum quam Ægyptiorum, cum versibus suis ac litterarum monumentis deos suos exornare studuerunt, *Poetarum impietas.* eorum ignominiam magis detexerunt, nudamque omnium oculis proposuerunt. Nam cum hominis corpus, quamuis alioqui multis partibus constet, nullum tamen membrorum suorum abijcit, verum firmissimam cum ipsis omnibus coniunctionem habens, secum ipsum concordat, qui tandem in Dei natura tanta pugna & discordia futura est? Nam si vna Deorum natura esset, Deus Deum insectari, aut obtruncare, aut malo aliquo mulctare minime debebat. Quod si dii à dijs vexati, & interempti, & spoliati, ac fulmine percussi sunt, non iam vna eorum natura est, sed distinctæ voluntates, atque omnes exitiosa ac pestifera.

Mutua deorum inter se pugna, eos deos non esse ostendit.

Ex quo concludendum est, neminem eorum Deum esse. Perficuum est igitur, o Rex, omnem eorum de deorum natura disputationem erroris plenam esse. Quoniam autem pacto, ij qui apud Græcos sapientiæ atque doctrinæ sacra floruerunt, illud minime intellexerunt, eos qui leges tulerunt, suismet legibus iudicari? Nam si leges iustæ sunt, iniusti omnino ipsorum dii

Impij sunt sunt, qui contra legum præscripta mo-
qui legibus tuo sese interfecerint, atque in vene-
non con- ficia, & adulteria, & furta, & præposte-
formiter ras libidines prouerint. Sin autem re-
agunt. stè fecerunt, leges certè iniquæ sunt,
 utpote aduersus deos constitutæ. Nunc

autem leges præclaræ ac iustæ sunt, ut
 quæ & virtutes laudent, & vicia prohibeant : deorum autem, quos ipsi colunt, iniqua sunt opera. Quare iniqui etiam ipsorum dij sunt, omnesque impij ac morte mulcendi, qui eiusmodi deos inducunt. Nam si ea, quæ de ipsis litterarum monumentis prodita sunt,

Aut men- ficta & fabulosa sunt, nihil aliud sunt,
dacia, aut quam meri sermones. Si autem natura-
impietates, lia, non iam dij sunt, qui hæc fecerunt
aut fabule ac perpesti sunt. Quod si allegorico ser-
sunt Deo- tu ea dicuntur, fabulæ sunt, ac nihil
rum com- præterea. Demonstratum est itaque, o
menta. Rex, hos omnes cultus, qui multis dijs
 tribuuntur, erroris, atque exitij opera esse, (Neque enim deos appellare conuenit, qui videntur, ac non vident: verum eum, qui cum ipse cerni nequeat, omnia cernit.) Deumque, qui omnia condidit colendum esse.

Aduersus Veniamus igitur, o Rex, etiam ad Iu-
Iudaos dæos, ut quidnã ipsi quoq; de Deo sen-
disputat. tiant, videamus. Nam ipsi ab Abraham,
 Isaac,

Haac, & Iacob oriundi, Ægyptum incoluerunt. Hinc autem Deus eos in manu potenti & brachio excelso, per Moſen ipſorum legiſlatorem eduxit, ac per multa prodigia & ſigna ſuam ipſis potentiam declarauit. Verum ipſi quoque perfidos atq; ingratos ſeſe præbentes, Gentium deos ſæpe numero adorant, Prophetasq; ad ſe miſſos ac iuſtos viros morte affecerunt. Ac deinde, poſteaquam ita Dei voluntas tulit, vt filius ſuus in terram veniret, eum contumelia affectum, Pontio Pilato Romanorum Duci tradiderunt, Crucisq; ſupplicio condemnarunt, nulla videlicet ipſius beneficiorum, atque innumerabilem miraculorum, quæ inter ipſos deſignarat, habita ratione: ſuoque ſcelere perierunt. Nam nunc quoque ſolum quidem omnipotentem Deum colunt, ſed non ſecundum ſcientiam. Si quidem Chriſtum filium Dei negant, Gentilibuſque ſimiles ſunt, etiam ſi ad veritatem, à qua procul ſe remouerunt, propius aliquanto accedere videantur. Ac de Iudæis hætenus.

At Chriſtiani à Domino noſtro Ieſu Chriſto, doctrinæ ſuæ originem ducunt. Hic autem Dei aliſſimi filius in Spiritu ſancto creditur. Qui quidē hu-

manæ

Iudeorum impietas.

Rom 10.

*Chriſtiano-
rum do-
ctrina.*

*Thomas
in Indiam
profectus
est.*

manæ salutis causa de cœlo descendit, atque ex sancta Virgine genitus est, ac sine semine, & corruptione carnem suscepit, hominibusque apparuit, ut eos à falso multorum deorum cultu reuocaret. Atque admiranda incarnationis suæ dispensatione perfunctus, mortem sponte, atque ingenti quodam consilio per Crucem degustauit. Triduo autem post resurrexit, atque in cœlos ascendit. Cuius præsentia gloriæ ex scriptura, quæ apud eos Euangelica vocatur, si eam legere in animum induxeris, perspicere licet, ô Rex.

Hic duodecim discipulos habuit, qui post ipsius in cœlum ascensum in orbis terræ prouincias exierunt, ipsiusque augustam amplitudinem promulgarunt: quemadmodum etiam vnus ex ipsis regiones nostras peragravit, ut veritatis dogmata prædicaret: Vnde etiam num. ij, qui prædicationis eorum iustitiæ administram operam nauant, Christiani appellantur. Atque hi sunt, qui veritatem supra omnes terræ nationes inuenierunt. Si quidem Deum rerum omnium conditorem atque architectum in Filio

*Verorum
Christia
narum nota.* unigenito & Spiritu sancto agnoscunt: nec præter eum vllū alium Deum veneratur. Habet autē Domini Iesu Christi

man-

mandata, cordibus suis insculpta, ea-
que custodiunt, mortuorum resurre-
ctionem ac futuri sæculi vitam exspe-
ctantes.

Non adulterij, non fornicationis
crimine sese deuinciant: non falsam te-
stimonium dicunt: aliena non concu-
piscant: patri & matri honorem tri-
buunt: proximos amant: iustum iudi-
cium ferunt: quæ sibi ipsi fieri molu-
erunt, alijs non faciunt: eos, à quibus læduntur,
obsecrant, ut sibi eorum amicitiam
concessant. Amicos beneficijs affi-
cere student: bonos & faciles se præbent:
ad omni iniquo concubitu atque ad
omni impunitate abdicunt: viduam
non contemnant: pupillo in cerorem
non inferunt. Qui habet, non habenti
proximè subministrat. Peregrinum si vi-
derint, recto admittunt, eiusque non
secus ac veri & germani fratris aduentu
delectantur. Non enim carnis, sed ani-
mi ratione fratres se vocant. Vitam
suam Christi causa profunderè parati
sunt. Nam ipsius præcepta firmè obser-
uant, sanctè videlicet ac iustè, quemad-
modum Dominus Deus ipsis imperauit, *Ephes. 5.*
vientes: gratias ipsi omni hora in om-
ni cibo & potu, ac reliquis bonis agen-
tes, Verè enim hæc veritatis via est, quæ
quis

quidem eos, qui eam ingrediuntur, ad sempiternum regnum, quod à Christo in futura vita promissum est, tanquam porrecta manu ducit.

Atque ut intelligas, ô Rex, me hæc ex cerebro meo minimè fingere, si ad Christianorum Scripturas oculos adieceris, menihil à veritate alienum loqui reperies. Quare præclare filius tuus intellexit, optimoque iure Deo viuocultum adhibere didicit, ut in futuro æuo salutem obtineat. Magna etenim atque admiranda sunt, quæ à Christianis tum dicuntur, tum geruntur. Neque enim hominum, sed Dei, verba proloquuntur. Reliquæ autem nationes errant, ac sibiipsis imposteram faciunt. Siquidem in tenebris ambulantes, ebriorum iastar in seipos impingunt. Atque hic sit, ô Rex, meæ adorationis finis, quam quidem veritas in mente mea distavit. Desinant itaque væcordes tui sapientes aduersus Dominum nugari. Nam vobis Deum Creatorem venerari, atque ipsius verbis ab interitu alienis aurem accommodare expedit: ut condemnationem ac supplicium effugientes, vitam interitus expertem hæreditario possideatis.

REX,

REX,
cerner
fidem
Re

Hæ
m
astru
cerdo
tra, p
lius m
sent.
bat, a
braba
posita
tis ex
cum
effici
signa
sepra
Re
riveh
cum
quod
mulg